

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

Δ'

ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΠΥΡ. Η. ΛΑΜΠΡΟΥ 1

25.

Χαρτ. 0,155 X 0,10. Αἰῶνος XV (φ. 211).

1 (φ. 6). Διονυσίου Περιήγησις οἰκουμένης.

Ἀνεπίγραφος. Μόνον οἱ στίχοι 1—10.

2 (φ. 7α). Στίχοι εἰς τοὺς μῆνας κατ' Αἴγυπτίους.

Ἀρχ. Πρῶτος Θωὴ ἐλάη ἐρεπάνην ἐπὶ βότρυν ἐγείρειν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ Σεπτέμβριος. Τέλ. καὶ Μεσωρὶ Νεῖλοιο φέροι φυσίζων ὕδαρ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αὐγουστος.

Εὑρηνται ἐκδεδομένοι ἐν τῇ Anthologia Palatina IX 383.

3 (φ. 7β). Στίχοι εἰς τὰ ζῦδια.

Ἀρχ. Κριὸς προηγὸς ἐστὶν ἀρχὴ τοῦ χρόνου. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ Μάρτιος. Τέλ. Οἱ δ' ἰχθύες διλωσις ἰχθύων γίνουσι. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ Φεβρουάριος.

4 (φ. 8). «Ἐκτεταμένα εἰσὶν ἐν τοῖς διχρόνοις ταῦτα».

Ἀρχ. Ἀρροδιτότατος· ἀνταρότατος· ἀφθίτος· ἀπρόμιτος. Τέλ. χυμὸς· χυλὸς· ψιλὸς· φαρὸς· φυγή.

5 (φ. 8α). Λέξεις ἐκ Βασιλειῶν δ'.

Ἀρχ. μολθίν· νοκίμ· ἦν τρέφων βοσκήματα.

6 (φ. 10α). Γραμματικά σημειώματα.

Ἀρχ. Σημεῖωσαι ὅτι οἱ μὲν τόποι τῆς ὀξείας τρεῖς εἰσιν.

7 (φ. 10β). «Κανόνες κατὰ μέρος».

Ἀρχ. Τὸ α εἴτε ἐπίτασιν ὀηλοῖ. εἴτε στέρησιν. εἴτε ὀμοῦ.

8 (φ. 12β). Περί ἀνωμάτων ῥημάτων κατὰ στοιχείον.

Ἀρχ. (φ. 13α). Ἐν πᾶσιν ἀπλῶς τοῖς ῥήμασι καθόλου τὰ δεῦτερα τῶν προστακτικῶν βραχυκαταληκτοῦσιν.

9 (φ. 14α). «Στίχοι ἠρωϊκοὶ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Θεοπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶν».

Ἀρχ. Ἀστέρεις ὡς πολύρωτοι ἀρεγγαῦς ὄμματα νοκτός.

¹ Συνέχεια ἐκ τοῦ Ν. Ἑλληνομνήμονος Τόμ. ΙΖ' σ. 414.

10 (φ. 175). «Θεμιστίου ἐλεγείοι, οἷς εἶπεν ἑκαρχος ἀναγορευόμενος».

Τέσσαρες στίχοι. Ἄρχ. Ἄντιγος αἰθερῆς ὑπερήμενος, εἰς πόθην ἤλας.

11 (φ. 176). Περὶ ἐναρξοντείου μέτρον βραχέα.

Ἄρχ. Τὸ ἀναρξοντείου μέτρον δέχεται πόδας δ'.

12 (φ. 185). «Διονυσίου περιήγησις οἰκουμένης».

Μετὰ διαστίχου ἐρυθρῆς ἐρμηνείας λέξεων καὶ παρασελιδίων σχολίων ἐρυθρῶν καὶ μελαίνων, ὧν πρῶτον Οὐ σὺν τῇ ἀοικήτῳ εἰκαστέον· οἰκουμένην γὰρ τὸ σύνταγμα. Ἔτιτα Προΐταξ τὴν Λιβύην ἐπὶ Λίβυς ἦν. Προτάσσονται (φ. 18α) «Σχόλια τοῦ παρόντος βιβλίου, ὧν ἀνωθεν ὁ ἀπεσπασμένος στίχος ὕδασι κίανων λιπαρῶν πίδαον Αἰγύπτου.

13 (φ. 595). «Πινδάρου Πόθια».

Μετ' ἐρυθρῆς διαστίχου ἐρμηνείας λέξεων, ἣτις γίνεται ἀραιότερα ἀπὸ τοῦ δ' εἶδους, παύει δὲ τελείως ἀπὸ τοῦ ε'. Προτάσσεται (φ. 58α). «Περὶ τῶν κώλων τῶν στροφῶν καὶ ἀντιστροφῶν τοῦ πρώτου εἶδους τῶν Πυθίων». Ἄρχ. Τοῦ πρώτου εἶδους τῶν Πυθίων αἱ στροφαὶ καὶ ἀντιστροφῆς. Ἔτιτα «Περὶ τῶν κώλων τῶν ἐπαφῶν». Ἄρχ. Αἱ ἐπιρροὴ κώλων ἐκάστη 1ε'. Ὁμοίως καὶ πρὸ ἐκάστου τῶν ἐπομένων εἰδῶν. Μετὰ τὸ φ. 112β, παρεμβλλομένου τοῦ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 14 ποιήματος τοῦ Ἰωάννου Πεδιασίμου, διακόπτεται τὸ δ' εἶδος ἐν ταῖς λέξεσι βοῶσις δῆσαις ἀνάγκαι (στ. 234) συνεχιζόμενον ἐν φ. 121α διὰ τῶν λέξεων ἔντεσι αὐχένας μέχρι τέλους καὶ ἐπομένων τῶν ἄλλων εἰδῶν μέχρι καὶ τοῦ ιβ', οὗ ἐν τέλει (φ. 176β) Τέλος τῶν Πυθίων ὕμνων Πινδάρου.

14 (φ. 113α—120β). «Τοῦ Βουλγαρίας χαρτοφύλακος καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κῆρ Ἰωάννου διακόνου τοῦ Πεδιασίμου Ποίημα εἰς τοὺς Ἡρακλεῖους ἄθλους».

Ἄρχ. Τοὺς Ἡρακλεῖους ἀνδρικοὺς δέκα δύο ἐντεῦθεν ἐκμάθανε φιλότης ἄθλους.

Μετὰ διαστίχου ἐρυθρῆς ἐρμηνείας λέξεων.

15 (φ. 1205). «Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Εὐσταθίου».

Ἄρχ. Ὁ δὲ Διονύσιος Λίβυς μὲν ἦν, συγγράφασθαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται. Προηγεῖτο κατὰ ταῦτα πιθανώτατο ἀρχῆθεν τὸ φύλλον τοῦτο, ἀρα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ τὰ περιέχοντα τὸ ὑπ' ἀρ. 14 ποίημα τοῦ Πεδιασίμου τῆς ὑπ' ἀρ. 12 περ. γήσεως τοῦ Διονυσίου. Ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ σκέψις, ὅτι τὰ ἐκ τοῦ Εὐσταθίου περὶ τοῦ Διονυσίου παρενεγράφησαν κατόπιν εἰς τὸ φ. 120β, μείναν ἀρχῆθεν τυχὸν ἄγραφον. Ἀσφαλῶς δὲ νὰ κρίνωμεν δὲν δυνάμεθα, ἐπειδὴ ὁ κώδιξ στερεῖται ἀριθμήσεως τῶν τετραδίων.

16 (φ. 178α). [Θεοδώρου Προδρόμου Γαλεωμουμαχία].

Ἄνεπιγραφος. Προηγεῖται ἐν φ. 177α. «Υπόθεσις τῆς γαλεωμουμαχίας». Ἐν δὲ φ. 177β «Τὰ τοῦ δρόματος πρόσωπα».

17 (φ. 1886). «Ἐπιτομή τῶν ἐννέα μέτρων ἐκ τοῦ ἐγχειριδίου Ἑφαιστίνωνος».

*Ἀρχ. Τὸ ἑμβικὸν διχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας.

18 (φ. 192α). Περιρρημάτων.

*Ἀνεπίγραφον. *Ἀρχ. Ὅτιμα ὀριστικὸν Λέλιφε ἐλελειφείτην.

19 (φ. 193β). «Ἐήματα ἀνώμαλα».

*Ἀρχ. Ἀρχὴ τοῦ π' στοιχείου. Ἄζω ὄθεν Ὀ (—ὀριστος) ἀσθ' ἀσθην καὶ ἀσθην.

20 (φ. 2016). «Περὶ κνυομάτων».

*Ἀρχ. Πόσα κνυοματὰ δύο ἢ δασεῖα καὶ ἢ φιλέ.

21 (φ. 203α). «Ἐρωδιανοῦ Περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ συνεγκλητικῶν μορίων».

*Ἀρχ. Ἐγκλινομένον ἔστι μόριον, λέξις κατὰ τὸ τέλος ὀξυνομένη.

22 (φ. 2065). «Περὶ τοῦ ἔστιν».

*Ἀρχ. Τὸ ἔστιν ἤρκα ἀρχὴ τοῦ λόγου ἢ ὑποτάσσεται.

23 (φ. 2076). Ἱατρικαὶ συνταγαί.

24 (φ. 208α). Περὶ μάγων.

*Ἀπόσπασμα ἀκέφαλον. *Ἀρχ. ... τοῖς μερικῶν τῆς τεκοῦσης χαρακτηρίζων ἔχων, ἢ γὰρ αὕτη μᾶκρόν το μήκει ἀναιούουσα. Τέλ. γράφοντες οὕτως· ἐν τῷ διοπίτει τερῶ αὐτῶν ἔστησαν (αἱ δύο αὗται λέξεις διαγεγραμμέναι)· διττῶ, θεῶ μεγάλῳ βασιλεὶ Ἰησοῦ τὸ πέρσικόν κράτος ἀνέθηκον.

25 (φ. 208α). «Τοῦ Χρισωστόμου ἐκ τοῦ κατα Ματθίου».

*Ἀρχ. Καὶ γὰρ προπολλοῦ τοῦ χρόνου δοκεῖ μοι ο ασιτῶ φανέινκι. Τέλ. οὕτως γὰρ γεγραπτε διὰ τοῦ προφή . . .

Τὰ ὑπ' ἀρ. 24 καὶ 25 ἐπὶ ἄλλου χάρτου καὶ ἐπ' ἄλλου μέλανος γεγραμμένα τὸν 15 αἰῶνα.

Τὰ φ. 1—5 ἀπετέλουν σ·ήριγμα τῆς σταχώσεως βιβλίῳ μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων, ἐν οἷς καὶ θυροὶ μετὰ δικεφάλων ἀετῶν. Τούτων δὲ μόνον τὸ 1β ἔχει λειψάνα παρασεσημασμένου μέλους, τὰ δὲ λοιπὰ εἶνε ἀγραφα. Τὰ δὲ ἀντίστοιχα παράφυλλα τοῦ τέλους περιέχουσι πλὴν παρασεσημασμένου μέλους λέξεις ἀλφαβητικῶς τεταγμένας ἀνευ ἐρμηνείας. Τὰ φ. 6β, 9, 13β, 190β—191β ἀρχῆθεν ἀγραφα. Πλὴν δὲ τινῶν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν καὶ δοκιμῶν κονδυλίων ἐν τισὶ τούτων ἐν μὲν φ. 9β παρενεγράφησαν ἐν μεταγενεστέρῳ χρόνῳ τάδε· Ἡ βίβλος αὕτη ἐστὶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ εἰς τὰ κρημνὰ τῶν βουτῶν Ζακύνθου. Καὶ ἦτον τοῦ μοναχοῦ Παχωμίου τοῦ Ρουσιάνου, ἐν δὲ φ. 18β χειρὶ τοῦ 15 αἰῶνος Τιμιώτατε μεγάλε χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωσύης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, Θεοφιλέστατε πρωτονοτάριε, Ἐντιμότατε Ἱερομνήμων καὶ χειρὶ τοῦ 15 αἰῶνος Θεωφλεστατα ἐπήκοσπὲ της αγίας πολὺς Κερνιτε (=Κερνίτης), ἐν δὲ φ. 191β χειρὶ τοῦ 15 αἰῶνος † ἀνήμαδος Ἱερομονάχος ὁ Ἰουσανιάδος ὕψον (=ἡ χεῖρ;) μὲν εγραφε τωτῆν τὴν βιβλίαν σακυ'ετα φού και γίνιστε κόνις ἐν (1) 1736· μαί8· — 21 ἀνιμέρα τὸ ἀγύδ' κω'ν σατυνδ' τὸ· βασιλέως και ελενη της μυσρός τὸ και ματω-

τέρω Εξ ευφαιραναι απο τεις βιβλιαριες κυριθρον — 20 ακομη απο τω καειο — 5 Το
 ονομα του Ιερομοναχου απαντω και εν φ. 17β και 192α.

26

Χαρτ. 0, 20 Χ 0, 15. Αιώνος XVIII—XIX (φ. 33).

1 (φ. 2α). «Ἀρχὴ τῶν Ἱερδικῶν στίχων ἐκδοθέντων ἐν τῇ κατὰ
 τῆν Κωνσταντινούπολιν πατριαρχικῇ σχολῇ παρὰ τοῦ τιμιωτάτου καὶ
 λογιωτάτου διδασκάλου καὶ λογοθέτου τῆς τοῦ Χριστοῦ με-
 γάλης ἐκκλησίας Ἀντωνίου. ἀφ' ἑν Ἰουίου».

Ἐναλλάξ ἔμμετροι καὶ ἄμετροι.

2 (φ. 9α). «Ἀνακρεόντειον μέτρον».

α'. «Ἀνακρέων εἰς τὸ ἔαρ». — β'. «Ἰθάριον». — γ'. «Εἰς τέττιγα». — δ'.
 «Ἀνακρεόντειον μέτρον» εἰς τὸν Χριστόν, προτασσομένου τοῦ αὐτοῦ ἐν
 περὶ λόγῳ.

3 (φ. 10α). «Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Περὶ
 τοῦ φυσιολόγου δ; ἐλάλησε περὶ φύσεως ἐλάχιστου γένους θηρίων τε καὶ
 πετεινῶν».

4 (φ. 17α). «Πόνημα Ἀναστασίου Ἱεροδιακόμου τοῦ Γεορ-
 γίου ἐκ τῶν τοῦ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ περὶ ὀρθογραφίας διὰ στίχων
 πολιτικῶν.

Μένει ἀτελὲς ἐν φ. 20β διὰ τοῦ στίχου Ἄλλ' ἔκουε καὶ τῶν ἐξῆς ἐπιρήθη-
 σομένων.

5 (φ. 21α). «[Περὶ] τῆς διαφορᾶς ἣν ἔχομεν οἱ ἀνατολικοὶ πρὸς
 τοὺς Λατίνους περὶ τοῦ Πάσχα, καὶ περὶ τοὺς Ἑβραίους διὰ τὸ νομι-
 κὸν Φάσκα, ὅπως συμβαίνει ἕσθ' ὅτε καὶ πασχάζουν αὐτοὶ ἐν μῆνα
 πρότερον ἀπὸ ἡμᾶς».

6 (φ. 25α). «Τοῦ κυρίου Θεοδώρου τοῦ πτωχοῦ Πρω-
 τρώμου Ἐξήγησις εἰς τὸ παρὸν τροπάριον καὶ ἄλλων πολλῶν».

Ἄκωδις γέγραπται χειρὶ τοῦ Ἐπιφανίου Δημητριάδου.

Μικρὰ κενὰ ἐντὸς τοῦ κειμένου. Μένει ἀτελὲς ἐν φ. 33α διὰ τῶν ἐξῆς
 δύο μὲν τῶν τῶν ἀνθρώπων, ψυχῆς φημί καὶ σώματος, μιᾶς δὲ τῆς οἰκείας...

Τὰ φ. 1, 15, 16, 22β, 23, 24, 32β, 33 ἄγραφα. Ἐν φ. 1α παρενεγράφη-
 σαν αἱ λέξεις 30 πρ (=παράδες), ἐν δὲ φ. 1β 40: πρ (=παράδες), πιθανῶς
 ἢ τιμὴ τοῦ βιβλίου.

Στάχσις διὰ χάρτου παλαιοῦ διασθοῦς.

27.

Χαρτ. 0,22 X 0,153. Αἰῶνος XVIII (φ. 250).

1 (φ. 1α). «Γεωργίου τοῦ Ἐρραντζή, μεγάλου λογοθέτου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ποτὲ βασιλείας Ῥωμαίων, Χρονολογικόν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βασιλείας τῶν Παλαιολόγων, μέχρι τῆς ἀλώσεως αὐτῆς τῆν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τέλος τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας».

Λείπει ἐν ἀρχῇ τὸ ἐν τῇ ἐκδόσει Βόννης προοίμιον τὸ ἐν σ. 3,1—5,19. Ἄλλως δὲ πλείσται ὄσαι διαφοραὶ μάλιστα μὲν περὶ τὴν θέσιν τῶν λέξεων καὶ τὰς χρονολογίας, ἀλλὰ καὶ συμπληρώσεις.

2 (φ. 225α). «Χρυσόβαλλον ἐκδοθὲν τῇ ἱερᾷ καὶ τιεασμῷ μονῆ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων τοῦ Ξηροποτάμου, ἐν τῇ περιωνόμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω, παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ βασιλέως Ῥωμαίων, Ῥωμανοῦ».

Ἄρχ. Ὁ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων παροχός. Ἐξεδόθη τὸν φεβρουάριον τοῦ 1565.

3 (φ. 231α). «Ἐρωταποκρίσεις ἀναγκαῖαι ἐκάστῳ εὐσεβεῖ, ἐρητηνευθεῖσαι παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ ἐξοχωτάτου ἐν διδασκάλοις, μεγάλου λογοθέτου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Ἰωάννου Ἐκαρυσφύλλου, διατρίβοντος ἐν Βουκουρεστίῳ».

Μένουσι κολοβαὶ ἐν τῇ ἀποκρίσει τῆς Ἐρωτήσεως ις' ἐν ταῖς λέξεσι τὰ καλὰ καὶ χριστιανικὰ ἔργα τὰ ὅποια εἶναι πολλὰ ὅμως . . .

Τὰ φ. 224 καὶ 230 ἄγραφα.

Ἐν τῇ κάτω ὄφ. τοῦ φ. 1α' Ἐκ τῶν τοῦ Δοσιθίου ἀρχιμανδρίτου τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων.

Στάχους νεωτάτη.

28.

Χαρτ. 0,188 X 0,14. Αἰῶνος XVI (φ. 76).

1 (φ. 2α). «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».

2 (φ. 26α). «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου Βερασλίου».

3 (φ. 586). «Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου».

4 (φ. 59α). «Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὀποδιακόνου».

5 (φ. 606). «Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου».

6 (φ. 64α). «Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ κρεσποτέρου».

7 (φ. 68α). «Τάξις γενομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου».

Κώδιξ πολυτελῶς γεγραμμένος. Χρυσαὶ αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ χρυσῶ πάντα τὰ μικρὰ ἀρχικὰ γράμματα. Ὅμοίως χρυσοῦ ὡς τὸ πλεῖστον ἡ λέξις Ἐκφώνησις. Χρυσὸν δὲ ὅλον τὸ κείμενον τῶν ἐκφωνήσεων. Κοσμεῖται ὑπὸ 2 μεγάλων καὶ 5 μικρῶν πολυχρῶμων ἐπιτίτλων καὶ 55 καλλιτεχνικωτάτων μεγάλων πολυχρῶμων ἀρχικῶν γραμμάτων. Ἐν φ. 25β ἐντὸς πολυχρῶμου καὶ διανθοῦς πλαισίου εἰκὼν τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἀριστα διατηρουμένη πλήν μικρᾶς φθορᾶς τοῦ προσώπου. Ὅμοια εἰκὼν ἐπῆρχε πιθανώτατα καὶ τοῦ Χρυσοστόμου ἐν ἀρχῇ, ἐκπεσοῦσα.

Τὰ φ. 1, 23α καὶ 76 ἄγραφοι. Τὰ φ. 19 καὶ 31 ἄγραφοι εἰς ἀντικατάστασιν ἐκπεσόντων, δι' ὧν σχηματίζεται κενόν.

Στόχοις διὰ βύρσης κοκκίνης μετὰ χρυσῶν ἐπιτυπωμάτων.

29.

Χαρτ. 0,23 X 0,16. Αἰῶνος ΧVIII (φ. 97).

«ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΟ, τῷ πρώτῳ λέγεται, ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ. ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ λέγεται, ΠΕΤΡΑ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ. Τὸ πρῶτο ἀρχίζει ἀπὸ φύλλῳ α' τὸ δεῦτερο ἀπὸ φύλλα, μγ' εὐρίσκονται δὲ καὶ ἄλλα τινὰ πᾶνο δφέλιμα· τὰ ὅποια, ἀρχίζουσι ἀπὸ φύλλα ρεα', καὶ τελιώνουσι ἕως εἰς φύλλ, ριβ'».

1 (φ. 3α). «Βιβλίῳ τῶν μετεώρων ταυτὴν μεταγραφθὲν (ἐκ τοῦ μεταφρασθέν) παρ' ἐμοῦ Ἀλέξανδρου Κούρκουλου καὶ ἀναγνώστη· ἀφ' ἧς ὀχτωβρ—ιζ—».

Ἄρχ. Μίλλοντας νὰ διηγηθῶμεν διὰ τὰ μετέωρα πράγματα. Ἐν τέλει «Πίναξ, τοῦ μετεώρου βιβλίου» δίστηλος, οὗ τῶν στηλῶν ἐν μέσῳ Ἀλέξανδρος Κούρκουλος, καὶ ἀναγνώστης. Ἐν τέλει Ἐπιτελιῶθη τὸ παρῶν βιβλίον ἐν ἔτει 1729—ἐν μην, Ὀκτώβ. 31. Τοῦ Μετεωρολογικοῦ προσηγείται ἐν φ. 2α «Ἀλέξανδρος Κούρκουλος τοῖς ἐντευξομένοις χαίρειν ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ». Ἐν τῇ ῥα «Γραφῆς τοῦ βιβλίου». Ἐπέται «Προσίμιον καὶ παράδειγμα». Ἔχει δὲ ὡδε· Καθὼς περ οἱ μέλησαις, ἢ μύρμιγκαῖς καὶ ἄλλα διάφορα ζώρια· κοπιᾶζουσι μὲν κακαθημερυνὸς· συνάγωντες· οἱ μὲν τὸ γλυκίτατον μέλλι' ἢ δὲ τὸ ἕδιον βρώμα, ἀμφότερα μὲν διαπαντός, ὡς ἔκωθεν ἤρικα, περὶ πλέον δὲ τὴν ἀνοιξίην, καὶ καλοῦ καιροῦ ὑπάρχοντος· οὕτω καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ πάντων ἔσχατος ποιῶ, καὶ κοπιᾶζω μὲν αἰεὶ· καὶ πάντοτε· εἰς τὰ ἄνθη καὶ παραδίσους τῆς ἀγίας μας ἐκκλησίας· συλλέγωντας· ἀπὸ αὐτῆν τὴν σωτηρίαν τῆς ἀμαρτωλῆς μου ψυχῆς· μὴν ἀμελῶντας οὐδόλως· περὶ πλατὸν δὲ ποιῶ ταῦτα νῦν, καιροῦ καλοῦ ὑπάρχοντος· οὐχὶ αἰσθητοῦ, ἀλλὰ νωητοῦ· ἔγουν ὀλίγας φροντίδας καὶ βιωτικὰς μερίμνας ἔχωντας· ἔστωντας καὶ πρώτων νὰ τὰ διακωδερῶν· τὰ πάντα ἢ ἔκωθεν θεία πρόνια· δευτέρων· ὁ κατὰ σάρκα πατήρ μου· τοῦ ὀπίου παρακαλλῶ κώριον τῶν θεῶν, καὶ τὴν δίστημαν Θεωτόκου νὰ τοῦ δύνουν· ἡγίαν· ψυχικὴν καὶ σωμα-

τικῆν· εἰς σύστασιν καὶ κυβέρνησιν, εἰς τὰ τοῦ οἴκου μας· ἔως, ἵεναι τὰ πύθη ὁ θεός, τοῦ τιμῶν τῆς γνώσεως, εἰς ἑμὰς τὰ οἰκονομίσωμεν τὰ περὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἡμεῶν· ὅτε ἐγώ, καὶ ὁ κατὰ ἄλλα ἀδελφός μου· τί δὲ ἐστὶ τὸ ἐργάζομαι· ἐστὶ θεῶν γραφῶν (ἐν τῇ ἡμεῖς κατεροῦσιν καὶ ἀπωκρίσιν) μεταφραστικαίς, ἤγων τὸ νὰ μεταγράψω βιβλία τινα· χειρῶν γραφῶν καὶ ἀξιόπιστα· καὶ καταπολὸν ὄφελημα· οὕτω γούν σπουδάζοντας, μου ἔτυχε κατὰ συγκαιρίαν· ἕνα βιβλίων ψυχὸφίλος καὶ ὄφελιμον, ὀνομαζόμενον (Πέτρα σκανδάλου) τῷ ὀπίω πρὸ ἔργου· ὁ μακαρίτης· καὶ ἀξιωματικῶν· κύριος κύριος· Ἡλίας Μηνιατῆς· ἐκ Καίσαρηνίας, ἐπίσκοπος Κερνίκης καὶ Καλαβρήτων· ὁ ὀπίος ἐρωτηθῆς ἀπὸ ἕνα εὐλαδῆ, ἄρχοντα, τῷ τί εἶναι ἐκεῖνο ὁποῦ χωρίζει δύο ἐκκλησίας· ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν· καὶ ἔτι τῷ ἀπωκρίνεται· τὰ ὅσα· οἱ ἀναγνωσκῶν ἀναγνώστῃ, τοῦτο τὸ βιβλίων ἐδουλεύθηκα νὰ μεταγράψω εἰς ὄφελειαν ἐμοῦ καὶ τῶν ἀναγνωσκόντων· καὶ εἰς παντοτινῶν μνημόσινων· ἐμοῦ καὶ τῶν γονίων μου· παρακαλῶ σας δὲ οἱ ἀναγνωσκόντες· μὴ με κατακρίνεται· ἐάν εὑρητε τινα σφάλματα· ὅτι καθάπερ (ἐν τῇ ἡμεῖς παρὰδειγμα) γὰρ εὐφρόνως ἐκτὸς νεφελῶν ἰδεῖν χαλεπόν, οὕσαύτως βιβλίον δίχα σφαλμάτων εὐρεῖν· μὴν νοσήσῃ· γούν ὅτι ἀκριβῶς μου γράψω τί· μὴ γένηται· οἶρα εὔρω· εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον· ἐκεῖνα γράψω, μηδὲν προθέτωντας· ἀκριβῶς· γινόμεναι δὲ οἱ ἀναγνωσκόντες· ὅτι ἐστὶ καὶ ἕτερον βιβλίον· περὶ μετεώρων καὶ ἄλλα τινα· τὰ ὀπία ἄλλα θεοῦ βοηθούτος μοι· θέλω μεταγράψω· καὶ οἱ μὲν ὀρθῶς λογιάζω, εἰς τῷ θεῷ χάρις, τῷ δοτικῆς πάντων τῶν ἀγαθῶν, εἰ δὲ πρὸς τὸν δόξῃ καὶ ἀνοφελαιῖς, ἀλυμῆς γὰρ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν διξασθαί· ἤτις καὶ αὐτῷ τῷ θεῷ ἐστὶν εὐαπόδεχτος· ἔτος· ἀφ᾽ ὀχτωβρ—εἰ—.

2 (φ. 23α). «Βιβλίον καλοῦμενον, Πέτρα Σκανδάλου· ἦτοι ἀρχῆς, καὶ αἰτία τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς.—βιβλίον πρῶτον, τὰ κατὰ Ἰγνατίου καὶ Φωτίου, Κωνσταντινου πόλεος· πατριάρχας· σολέτηχης παρὰ τοῦ σοφοτάτου λογιότατου, καὶ θεοφιλετάτου, ἐπισκόπου Κερνίκης, καὶ Καλαβρήτων, κυρίου κυρίου ἩΛΙΟΥ ΜΗΝΙΑΤῆ ἐκ Καίσαρηνίας : - ».

Περίξ τῆς ἐπιγραφῆς Ἀλέξανδρος Κοῦρκουλος καὶ ἀναγνώστης, ἔγραψε ἔτος 1729—Νοεμβρίου 2. Ἐπειτα ἀφ᾽ αὐτοῦ.— Πῖναξ τοῦ βιβλίου.— Νοεμβρ—6— Ἐν φ. 23β ἐπισημασμένη εἰκὼν τοῦ Μηνιατῆ ἐξ ἐντύπου.

Σημειωτέον, ὅτι πρὸ τῆς ἐπισημαστικῆς εἰχε γράψαι τὸ κοινὸν ὄνομα Ἡλίας Μηνιατῆ. Τούτων καὶ τῆς ἐν φ. 24α ἀρχομένης Πέτρας Σκανδάλου προηγεῖται ἐν φ. 21β—23β ἀκριβῶς· «Τῷ παναδελφικῶτάτῳ, κυρίῳ κυρίῳ, καὶ μεγίστῳ ἀρχιεπισβυτέρῳ τῆς θεοσώστου πόλεως Κερκύρας, καὶ αὐθεντοῦ ἡμῶν, Σπυρίδωνος Βουύλαρι— Ἀλέξανδρος Κοῦρκουλος, καὶ ἀναγνώστης, τὴν προσκλήσιν καὶ ἐδάφιασαν μέτανοιαν· ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος πάντων, μετὰ αἰδοῦς κομίζω». Ἀρχ. Καθῶς περ, τὰ ἀνοήτικα βρέφη συνομιλῶντας δοκοῦνται παρὰ τοῖς ἀκροαταῖς, τὰ λεγόμενα παραυτῶν λῆρος, καὶ παραμύθια, μὴ ἀναγκάζονται· ὁμοίως οἱ ἀκροῦνται πρὸς χαρὰν καὶ ἀγαλλίαν· ἐτοῦτα περομοιζόντας καὶ ἐγὼ· διὰ τὸ ἀνήλικον τῆς γνώσεως, ὁμιλῶντας γὰρ πρὸς τελείους· ἄνδρας· δικαίως λογιζομαι παραυτῶν, ὅς ἀτελής· τοιοῦτον παρακαλοῦσι παιναιδεσιμότηται· καὶ ἀφ᾽ ἑνὸς ἡμῶν, νὰ ἔχω συγγνώμην καὶ συμπάθειον· ἐπεὶ ἐτόλμησα τὸ ὑπὲρ τὴν δυναμίν μου· ἔγουν μὲ ἀτελή, ἢ μάλλον παιδικὰ λόγια· νὰ περιγράψω, τὰ ὅσα κατὰ τὸ πρόπον τῆς

ἀξία σου. ἔν ἐγρᾶξ' ὅμως πρότων, παρακινημένως ἀποτοῦ χροῦ, ὅπου ἔχω, δεύτερον καὶ ἀπὸ ἀγάπης ἐτόλμισα, νὰ τοῦ ἀπερροῦ τὸ μικροπρεπὲς τοῦτω ὑπερῶν, ὅτι τὸ νὰ χαρίζῃ τινὰς μικρὰ χαρίσματα, εἰς μεγάλους καὶ ἐνδόξους ἀνθρώπους, ἔν εἶναι προῶγμα ἀπρεπον . . . Τέλλ. μαρίζω εἰς τὴν πανδοκισμοτιὰ σου· τὸ βιβλίον τῶν μετεῶρων καὶ τὰ ἐπήληκα τυγγράμματα· ὅμπερ γὰρ εἶπ'· μάλιστα τὸ βιβλίον τολεγόμενον Πέτρα σκανδάλου τὸ ὅποιον ἐπὶν ὀφείλων' δια τὴν εὐσεβομένην· ναῖαν ἔρετιν' τινῶν ευσεσκομένων· ἐν τοῖς τόποις τῶν ἀμποτε; ὁ θεὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ναμάς φυλάξῃ, ἀπὸ τίτιαν' ψυχολαβῆ, καὶ νέαν ἔρασιον. Ὅμως παιδοσημότητα καὶ ἀφθονία ἡμῶν, ἀς ἔται βίβατος· ὅτι ὄχι μόνον τὸ μικροπρεπὲς τοῦτο ὁρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλαυτὸν μου χαρίζω τῆς παρακαλῶ λοιπὸν τὴν πανδοκισμοτιὰ σου, νὰ ἀγαθῇ τὸ ὅσον τοῦτω, μὲ ἰλαρὸν πρόσωπον καθὼς εἶναι ἡ τάξις τῆς· μὴν ἀποδέποντας· εἰς τὴν μακρότητα τοῦ χαρίσματος· ἀλλὰ εἰς τὴν μεγάλην ἀγάπην τοῦ χαρίσαντος· Ἐρρώσω—αφθ.—Νοέμδρίω—β—Ἐλάχιστος δοῦλος, τῆς σῆς πανδοκισμοτιᾶς· Ἀλέξανδρος Κούρκουλος, καὶ ἀναγνώστης:—

Ἐν τέλει τῆς Πέτρας Σκανδάλου (φ. 79ο) τάδε· Ἐμπελαγωγίσθησαν, δὴ καὶ τὰ ἄνοθεν ἐπ' ἐμοῦ τοῦ ἀραθοῦς καὶ ἐλαχίστου, Ἀλέξανδρου Κούρκουλου καὶ ἀναγνώστη· με πόνον πολλόν, καὶ δαπάνης οὐκ ολίγη· εἰς ὀφέλιαν ἐμοῦ, καὶ τῶν ἐντυγακέντων· ἀξιώ δὲ τοὺς ἀναγινώσκοντας τοῦτου μου, τοῦ πονήματος. μνημοποιεῖται· ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν· τοῦ κατασάρκα πατρός μου· καὶ μητρός μου, καὶ τοῖς συνοδοῖς αὐτῶν ἔσχατον δὲ μέμνησθαι καὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπιτεῖται λύσειν τῶν ἁμαρτιῶν μου· ὅτι μάρτυς μου ὁ ἀκοίμιτος ὀφθαλμὸς τοῦ θεοῦ μετὰ μέγαλον κόπον τὸ ἔγραψα· τὸ ἔγραψα δὲ διὰ δύο ἐπιτα··· μὴ μὲν τὴν ὅποιαν ἄνοθεν ἐσημείωσα δεύτερον δὲ, διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀμελής καὶ βόθυμος, καὶ κατακριθῶ ὡς κριπτόντας τὸ τάλαντον ὅτι λέγει καὶ ὁ Χριστός, οὐκί τοῦ κριψάντος τὸ τάλαντον· τοῦτο γινώσκοντας δὲν ἀμέλησα οὐδόπως· εἰς τὸ νὰ φανερώσω καὶ πληθύνω τὸ τάλαντον ὅπου ἔχω· ἔγουν νὰ φανερώσω, μερικὰ τ.να· τὰ ὅποια ἔσαν ἀφανῆ, καὶ ἄδηλα, ἕως τοῦ νῦν· ὅτι κήπος κεκλησμένος· καὶ πηγὴ ἐσφραγισμένη· καὶ θυσταυρὸς, ἀφανῆς· τί ἐν ἀμφοτέρωις ὄσλος· ὡς φησί ἡ θεία γραφή· τὸ λοιπὸν ἐν ταῦθα τοῖνων ἄρχονται· ἐτερά τινα ὀφέλιμα· τὰ ὅποια, θέλω γράψῃ καὶ κῦτά, θεοῦ βοηθοῦντός μοι, ὅτι ἄνσω τῆς θείας χάριτος, οὐδὲν τελειοῦμεν καὶ ποιοῦμεν· ὅτι φησί, καὶ ὁ ἐκ Δαμασκού· Ἰωάννης. Ἐὰν μὴ Κύριος, οἰκοδομήσῃ, οἶκον τῶν ἀρετῶν μάτην κοπιῶμεν· πλήν γὰρ αὐτοῦ· οὐ πράξις, οὐ λόγος, τελειῶται· μάλιστα καὶ ὁ ἀφτυθῆς, Ἰησοῦς Χριστός, ἤρηκί ποιη, πρὸς τοὺς αὐτοῦ μαθητᾶς· (καὶ λαλεῖ καθ' ἑκάστην, διὰ τῶν εὐαγγελίων καὶ πρὸς ἡμᾶς·) χωρὶς ἐμοῦ, οὐ δύνασθαι ποιῆν οὐδὲν· τὸ λοιπὸν κἀλιν ἀξιώ ἰκτινῶ, τοὺς ἐντυγάνοντας, τὰ ὅσισθεν, καὶ τὰ ἐμπροσθεν, τελειῖται τὰ παραγελθέντα ἡμῖν ἄνοθεν μάλιστα ὅσι δυνήθητε· καθ' ἑκασίως ἀπὸ ἡμᾶς, μνημηταί μου γίνεσθαι· ἔγουν νὰ φανερώσω ἕκαστος, πρὸς ἕτερον, τὸ τάλαντον ὅπου ἔχη· ἔγουν, ὁ διδάσκαλος νὰ πεδαγωγῆσῃ καὶ διδάξῃ· ὁ πρίσθος νὰ νοουθετήσῃ, ὁ ἱερεὺς, (καὶ καθ' ἕκαστος ὅπου ἰεῦρη γράματα· νὰ σκοιδόξῃ, νὰ μάθῃ καὶ ἄλλον·) ὅτι τάλαντω, λέγεται καὶ ὀνομάζεται, κάθε ἐπιστήμη, ὅπου, ἐξῆρη καθ' ἑνας· ὁ μὲν πολὺ· ὁ δὲ ὀλίγο· ταῦτα ἀναγινώσκοντας, γίνεσθαι, καὶ ποιηταί τοῦτων, ὅτι ὁ γνοὺς καὶ μὴ ποιήσας πολλὰ δαρῆσεται. Ἐρρώσεται· ἀφθ, φευρ', Σ'.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

E.γ.Δ. τῆς Κ. Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006